

*А. Залевська,
студентка,
Л. Соловійова,
кандидат філол. наук, доцент,
Поліський національний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОГО МЕТОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА» ЗДОБУВАЧАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах виходу України в єдиний освітній, культурний та інформаційний простір володіння іноземними мовами, насамперед англійською, набуває особливої ваги.

Метою вивчення здобувачами дисципліни «Ділова іноземна мова» є формування необхідної комунікативної спроможності майбутніх фахівців для забезпечення їхнього ефективного спілкування у діловому оточенні при встановленні та розвитку ділових контактів, які забезпечать можливість працевлаштування та подальшого навчання.

Оволодіння діловою іноземною мовою залежить від гуманітарної підготовки здобувача в цілому, від знання рідної мови зокрема. Для отримання вагомих результатів вивчення дисципліни «Ділова іноземна мова» потрібно забезпечити високу навчальну і комунікативну мотивацію здобувачів в опануванні цієї мови. Для досягнення мотиваційного ефекту, розвитку ділової активності та комунікації здобувачів вагому роль відіграють проєктні завдання.

Дотримуємося визначення О. М. Устименко, яка зазначає, що під проєктуванням у галузі вивчення іноземних мов ми розуміємо творчу навчально-пізнавальну іншомовну комунікативну діяльність учасників проєкту, проблемну за формою пред'явлення навчального матеріалу, практичну за способом його використання, інтелектуально навантажену за змістом і самостійну за характером здобуття вмінь, навичок та знань [1: 53].

Останнім часом викладачі закладів вищої освіти все частіше звертаються до проєктного методу під час викладання дисципліни «Ділова іноземна мова», оскільки, беручи за основу комунікативний підхід, він дозволяє студентам застосовувати одержані знання практично, розробляючи при цьому нові ідеї.

У процесі проведення проєктної роботи використовуються наступні лінгво-методичні принципи комунікативного підходу: практична спрямованість, використання різних шляхів отримання інформації, мотивація студентів.

Підготовка проєктних завдань вимагає від студентів попереднього визначення проблеми, над якою вони будуть працювати; планування подальшого процесу проєктної діяльності та підготовка до виконання проєктної роботи, презентація її результатів, аналіз створених продуктів проєктів. Отже, маємо чотири послідовних етапи проєктування: 1) підготовчий; 2) виконавчий; 3) презентаційний; 4) підсумковий.

Перший етап – це виділення основного питання, обговорення можливих варіантів його рішення. Обговорюються можливі джерела отримання необхідного матеріалу (друковані видання, інтерв'ю тощо), формуються проектні групи, адже робота в малих групах, командах з метою пошуку спільного рішення поставленої задачі з подальшим обговоренням запропонованих рішень є однією з особливостей проектного методу роботи над темою дисципліни «Ділова іноземна мова». Крім того, визначаються вміння, навички, знання необхідні для виконання завдань проектної роботи.

Другий етап – це збір матеріалів по темі, обговорення отриманих результатів. На цьому етапі відбувається мовна та мовленнєва підготовка студентів до виконання завдань проєкту. При цьому використовуються декілька видів роботи: студенти можуть працювати індивідуально, у парах та групах. Завдання включають пошук даних по темі, оформлення письмових матеріалів, необхідних для збору даних, пред'явлення інформації, уточнення отриманих результатів.

Третій етап – це підготовка та представлення отриманих результатів. Студенти готують свої презентації, проводять репетиції. Основною складовою цього етапу є фінальна презентація. Форма презентації залежить від форми кінцевого продукту і від вибору самої проектної групи – усна презентація, мультимедійна презентація, відеозапис тощо.

Наприклад, при закінченні вивчення теми “Company Structure” студенти готують проектну роботу, де представляють власну вигадану фірму, з структурою управління, з описом її цілей тощо. Таке проектне завдання є матеріальним продуктом всієї навчальної діяльності в межах курсу, де студенти навчаються і бізнесу, і ділової іноземної мови шляхом моделювання ділового середовища.

Четвертий етап – це оцінювання ходу і результатів проектної роботи як викладачем, так і самими учасниками.

Критеріями оцінки проектної діяльності є:

- усвідомленість у визначенні проблеми, виборі теми проєкту, практичної спрямованості, значущості роботи, що виконувалася;
- аргументованість пропонованих рішень, підходів та висновків;
- виконання прийнятих етапів проєктування, самостійності, завершеності;
- рівень творчості, оригінальності матеріального втілення і представлення проєкту;
- якість оформлення;
- якість доповіді: повнота представлення роботи, аргументованість і переконливість;
- об'єм і глибина знань з теми, ерудиція;
- відповіді на питання: повнота, аргументованість [2:521].

Зазначимо, для того, щоб майбутні фахівці могли впевнено відчувати себе в реальній життєвій ситуації, вони і на заняттях мають бути поставлені в такі умови, за яких за допомогою іноземної мови вони змогли б вирішити потрібні для себе проблеми, тобто їх навчальна діяльність має бути максимально наближена до реальної обстановки.

Важливе місце у навчанні займає психологічний клімат. Адже лише у вільному спілкуванні народжується вільна, свідома та розвинена особистість [3: 20]. Для цього викладач є не вчителем, який навчає, а стає менеджером, який організує навчальний процес, де головними дійовими особами є студенти. Вони набувають практики, досвіду в професійній діяльності і одночасно засвоюють мову. Одним із завдань викладача при підготовці проектної роботи є створення відкритої, теплої, взаємодовірливої атмосфери, без якої неможливе спілкування. Цьому сприяє підбадьорення студентів похвалою, а не критика і негативні оцінні судження.

Разом з тим, ані підвищення навчальної та комунікативної мотивації, ані практична реалізація комунікативної компетентності не стануть можливими, якщо не дати студентам навчальної самостійності. Не може бути студент високо вмотивованим, якщо кожний його крок запланований та диктується викладачем. Водночас неможливо практично реалізувати у ділових відносинах комунікативну компетентність, коли викладач постійно диктує студентам, що робити та казати. Проектні завдання в процесі їх виконання потребують від студентів прийняття самостійних рішень. Іноземна мова при виконанні проектних завдань є засобом самовираження та комунікації, проектні задачі сприяють індивідуальній роботі студентів, роботі у команді, допомагають запам'ятовуванню лексичного та граматичного матеріалу.

Отже, при підготовці проектної роботи з дисципліни «Ділова іноземна мова» та реалізації її результатів студенти вже на самому початку планують її зміст, а потім послідовно реалізують його на кожному етапі іншомовного освітнього процесу. У ході реалізації проектної роботи розвиваються необхідні іншомовні вміння, навички, знання. Аналітико-пошукові навички, розвиток самостійного критичного мислення студентів сприяють успішному виконанню ними проектних завдань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Устименко О. М. Етапи проектування у навчанні іноземних мов. *World Science*. 5(2(6), 2016. С. 53-56. Режим доступу: <https://rsglobal.pl/index.php/ws/article/view/976> (Дата звернення 06.02.2022).
2. Щербина С.В. Застосування проектного методу у викладанні іноземної мови у вищому навчальному закладі. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. № 128, 2014. С. 519-522. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/3810/3/Zastosuvannia%20proektneho%20metodu-VNZ.pdf> (Дата звернення 06.02.2022).
3. Волошанська І.В. Зміст та специфіка застосування методу проектів при вивченні іноземної мови. *Young Scientist*. № 3.1 (55.1), 2018. С. 19-22. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/5.pdf> (Дата звернення 07.02.2022).